

Festivalový hlásnik

© šéfredaktorka: Barbora Gvozdjaková (bug) autori: Barbora Gvozdjaková (bug), Mária Nikelová (mn), Simona Sopiaková (ss), Michal Šmajda (mš), grafická úprava: Miro Záhoranský

Sobota 16. september 2023

Nenechajte si ujsť!

13:00 | Cb VERTIGO LIVE – ŽIVÉ NAHRÁVANIE NOVÉHO PODCASTU DENNÍKA SME

Podte si vypočuť, ktoré filmy by ste určite nemali vynechať.

14:00 | Du BLAŽINE LEKCIE

Keď sa učiteľka na dôchodku stane obeťou telefonického podvodu, príde o svoje celoživotné úspory a neostanú jej peniaze na náhrbný kameň zosnulého manžela.

20:00 | Du SLÁVNOSTNÉ ODOVZDÁVANIE CIEN

Kto si preberie ocenenia v jednotlivých kategóriách?

23:00 | Fon FILMOVÁ NOC

V sobotu sa na našom festivale už pravidelne nespí. ☹️

23:00 | Du LEN NECH JE TO CHLAPEC

Po náhlej smrti manžela musí tridsiatnička Nawal bojovať o svoju časť dedičstva, aby zachránila svoju dcéru.

Piatkové diskusie patrili aktuálnym témam, ktoré výrazne rezonujú v spoločnosti. Zamerali sa na nadchádzajúce voľby a prebiehajúcu vojnu na Ukrajine.

Tipy dňa

Pianoforte

20:00 | Kk Vo Varšave sa od roku 1927 koná prestížna „Medzinárodná klavírna súťaž Frederyka Chopina“, pomenovaná podľa významného poľského hudobného skladateľa a klavírneho virtuóza 19. storočia. Mnoho klaviristov z celého sveta považuje túto súťaž za možnosť stať sa známymi a uznávanými klaviristami. Film zobrazuje dôkladnú prípravu účastníkov pred vystúpením, napätie a samotnú hru na klavír. Sprostredkúva emócie a rituály vybraných účastníkov súťaže, ich naďšenie aj nervozitu. Zábery zo zákulisia a zo súkromia vystupujúcich striedajú klavírne vystúpenia. Pre mnohých je to niečo ako olympiáda v hre na klavír. V priebehu celého filmu teda sledujeme striedanie súťaže, prípravy na vystúpenie a netrepezlivé očakávanie priebežných výsledkov. Posunom v deji je iba postupné vypadávanie účinkujúcich zo súťaže, preto film môže miestami pôsobiť nudne. Pre divákov, ktorí radi pozorujú emócie v správaní postáv a výrazoch tváre, alebo milovníkov hudby, je Pianoforte určite skvelou voľbou. (mn)

Bod obnovy

11:00 | Du Koľko českých sci-fi ste už mali možnosť vidieť? A mimochodom, už ste sa dnes záložovali? V celovečernom debute Roberta Hloza sa odкрýva futuristický svet zasadený do roku 2041, v ktorom má po neprirodzenej smrti každý človek právo obnoviť svoj život. Stačí si každé dva dni vytvoriť digitálnu zálohu svojej osobnosti. 9-ročná príprava a práca na snímke, ktorá vznikla v česko-slovensko-poľsko-srbskej koprodukcii, prináša atmosférický zážitok aj vďaka produkčnému dizajnu a epickej hudobnej zložke. Ako dopadne svet, v ktorom už nie je istá ani len smrť? Zaslúži si vôbec ľudstvo právo na druhú šancu, ak sa zasahovaním do nej stavia do pozície Boha? Kde končia hranice slobody a morálky a či stále existuje niečo ako digitálna bezpečnosť, to všetko sú páľčivé otázky, ktoré skúma film *Bod obnovy*. (ss)

Andy Warhol – Americký sen

17:00 | Fon Meno Andy Warhol pozná pravdepodobne každý Slovak a Slovenka. Jeho obrazy v štýle pop art majú jedinečnú a nezabudnuteľnú podobu a formu. Nový dokumentárny film režiséra Ľubomíra Jána Slivku sa na Warholov príbeh pozerá z rôznych uhlov. Nevynecháva jeho osobný život a prepojenie s jeho umeleckou tvorbou. Aj Andyho rodina bola umelecky nadaná a hľadala si svoje miesto na bohatej kultúrnej scéne amerického New Yorku. Svojimi originálnymi motívmi ovplyvnili ďalšie generácie tvorcov. Dokument je vyzroprávaný prostredníctvom rozhovorov s rodinnými príslušníkmi a priateľmi, medzinárodnými odborníkmi a historikmi umenia. Doplnené o jedinečné a autentické zábery z Andyho života na dvoch kontinentoch. Pozývame vás nahliadnúť do zákulisia umelca so slovenskými koreňmi Andyho Warhola. (bug)

Rozhovor:

Jaro Vojtek

Meno Jaro Vojtek nie je návštevníkom Cinematiku neznáme. Svoje nové filmárske počiny na festivale uvádza pravidelne. Tentokrát je to snímka Turnus.

Ako ste natrafili na predstaviteľov svojho najnovšieho dokumentu?

Mal som najprv ideu, tému. Chcel som natočiť film o menšine v našej krajine ktorá má také isté svoje životné príbehy ako majorita a to sú zdravotný hendikep, sexuálny, duchovný a sociálny život. Inakosť v inakosti. To bol motív s ktorým som sa vybral do našich rómskych osád. Podľa tohto kľúča som sa stretával s Rómami a objavil som veľa príbehov. Veľmi mi s tým pomohol aj Juraj Baláž pomocný režisér so Spišskej Novej Vsi. Mal som aj šťastie ako vždy. V meste Spišskej som z auta zbadal Róma bez nohy o barle ako stojí pri kontajnery tak som sa mu hneď prihovoril a je jednou z postáv vo filme.

Čím Vás ich príbehy zaujali? Prečo bolo podľa Vás dôležité ich zachytiť?

Zaujali ma tým, že sa vedia silno popasovať so svojou identitou voči svojmu okoliu. Nemajú to ľahké, keďže sú menšinou v menšine. Ale vedia sa postaviť voči svojmu fatálnemu životnému príbehu priamo do očí. Ich sila a hlavne nadhľad nad ich životnou situáciou má veľmi zaujala. Myslím si, že preto je veľmi dôležité o týchto osudoch rozprávať. Hľadal som príbehy nie s ich finančnou a existenčnou situáciou ale z ich duchovným, názorovým, ich životným postojom. Príbehy s akými sa bežne stretávame v majorite. To bol kľúč ako spojiť nádo-by menšiny a majority. Odhaliť, že nás spájajú spoločné životné úskalia. Takýmto spoločným ľudským osudom spojiť dva pomyselné svety. Náš a život v osade. Sú tam prieniky ktoré nás spájajú a tak je možné aj zblíženie v mentálnej a pocity rovine, čo si myslím, že je základ pre búranie pomyselných predsudkov. Viem, že filmov o Rómoch je veľa ale tento si myslím prináša úplne iný pohľad na ich komunitu. Nejdem cez sociálny status ale cez ľudský príbeh v bežnom živote.

Vaša novinka Turnus je od marca aj v našich kinách. Aké máte odozvy od divákov?

Bol som milo prekvapený koľko ľudí téma turnusových prác Slovákov v zahraničí sa dotkla. Písali mi neznámi ľudia s podobným osudom v rodinách, že sa v tom filme našli. Veľmi jednoduché je si povedať, že keď sa neviem zamestnať doma tak si zarobím v okolitých štátoch. Ale rovinou deštrukcie rodinných vzťahov sa už málo kto zaoberá a to je väčšia skaza ako malý rodinný príjem. Postihuje to najmä východ našej krajiny a tam film otvoril veľa rán v ľudských osudoch. V Spišskej Novej Vsi bolo plné kino a po premietaní prišla za mnou jedna pani a povedala: „Ďakujem, že rozprávate o nás obyčajných ľuďoch“.

(bug)

Recenzia: Modrý kaftan

„Naozaj dúfam, že film prispeje k skutočnej diskusii o LGBTQ komunite a o zmene zákonov v Maroku. Ak máte zákony, ktoré trestajú, obviňujú lásku medzi dvoma ľuďmi rovnakého pohlavia, ako potom môžete očakávať, že sa zmení ľudská mentalita? Ako môže byť láska kriminalizovaná?“ hovorí marocká režisérka Maryam Touzani v jednom z rozhovorov ku svojmu najnovšiemu filmu *Modrý kaftan*. Príbeh je nalinkovaný jednoducho.

Mina (Lubna Azabal) s manželom Halimom (Saleh Bakri) vedú v marockom meste Salé malý obchod, kde šijú tradičné odevy. Prácu majú rozdelenú. Ona handluje, nakupuje látky a vybavuje objednávky, on kaftany opravuje, obšívá a najradšej šije nové. Mina má nalomené zdravie, zákazky nestíhajú a tak sa im ďalšie pracovité ruky hodia. Ale najatý pomocník ich spolužitie naruší. (bug)

19:00 | Ele MODRÝ KAFTAN

Recenzia: Turnus

Jaro Vojtek patrí ku generácii etablovaných slovenských tvorcov, ktorí začínali vo vodách dokumentárneho filmu: Peter Kerekes (*Ako sa varia dejiny*, 2008), Marko Škop (*Osadné*, 2009) či Juraj Lehotský (*Slepé lásky*, 2008). Jeho debut *My zdes* (2005) bol uvedený v súťaži dokumentárnych titulov na MFF Karlovy Vary a širšiu pozornosť si získal *Hranicou* (2009) o živote v pohraničných obciach Veľké Slemence a Malé Slemence. Jeho novinka o pracovných „týždňovkách“ pozostáva z troch poviedok, pričom každá z nich je pomenovaná podľa detí jednotlivých protagonistov. Tu je zároveň ukryté posolstvo snímky: odišli za prácou kvôli rodine a práve ju strácajú. Opatrovateľka v Rakúsku. Stará sa o solventného staršieho pána, ktorému takmer nič nerozumie a ten si ju zároveň vie predstaviť aj ako bližšiu spoločníčku. Doma má dospievajúcu dcéru, bývajúcu so starou mamou. Na dialku cez Skype dozerá na jej večierku a obmedzuje výjazdy za zábavou. Robotnícka partia v byte. Každý tu má svoju rolu: jeden je zodpovedný šofér a pracant,

druhý vo fachu ešte len začína a tretí, samozvaný vodca, má sklon k alkoholizmu, večerným záťahom a ľutovaniu sa. Kamionista. Večný rocker za volantom a s aparatórou v návese. Keď je na cestách, nikto si naňho nespomenie ani počas jeho sviatku. Keď sa vráti domov, všetci sa len pýtajú, koľko peňazí doniesol. Ich malomeštianske snívanie o pekných domoch, hviezdach či moriach často prebieha v krčmách či pánskych kluboch. Útechu hľadajú v ručne písanom denníku, v alkohole a hazarde či v krátkych sexuálnych známostiach. Východiskom odlúčenia môže byť aj myšlienka a plán na samovraždu. Najväčšou devízou *Turnusu*, ktorý šikovne balansuje na hrane dokumentu a hraného filmu, je autenticita: prostredia, nehercov a ich jazyka. Snímke možno vyčítať absenciu výraznejšieho ťahu na bránku s „vyššou“ pointou. Scenár sa však zameriava na melancholickú všednosť s hromadou menších myšlienok, ktoré sa zlievajú do jedného nekonečného pocitu. Do samoty. (mš)

14:00 | Fon

TURNUS